

[Else-Merete Ross.]

vækst på begge sider af Sundet ville have. Skal man vurdere udgifterne for henholdsvis en nordlig og en sydlig broforbindelse, var det måske rimeligt at tage virkningerne i økonomisk vækst med i betragtning, så man under ét sammenlignede de to broers anlægs- og driftsomkostninger plus deres erhvervsgeografiske økonomiske virkninger med hinanden. Jeg er godt klar over, at det ville blive et regnestykke med mange ukendte og svært beregnelige størrelser. Men jeg synes, at eventuelle erhvervsøkonomiske fordele i det lange løb må være af større betydning for landet end selve anlægsudgifterne.

Mange har fremhævet, at København-Malmø forbindelsen vil kunne bidrage til, at det sydlige Øresundsområde kunne blive et økonomisk kraftcenter, der havde mulighed for at tage konkurrencen op med de øvrige store kraftcentre i Europa, ikke mindst med Hamborgområdet, og det er vel et argument, der også må tages med i overvejelserne.

På nuværende tidspunkt har jeg meget ringe interesse for den nordlige bro og vil absolut foretrække den sydlige, men det betyder ikke, at jeg har låst mig fast på dette standpunkt.

Hvis det er rigtigt, at København-Malmø placeringen vil bidrage til en stor, stærk fælles dansk-svensk koncentration inden for erhverv, trafik og befolkning, kan man naturligvis rejse det spørgsmål, om vi overhovedet i et så lille land er interesseret i en større koncentration end den, der allerede findes i København. Der er jo fortalere for det modsatte, for nærmest at sætte bremsen for Københavns vækst og i stedet fremme decentralisering og erhvervsudvikling andre steder i landet. Jeg synes, det er helt forståeligt, at mange finder, at det er langt vigtigere at få en Store-Bæltsbro og derved udbygge indenlandske forbindelser; det er jeg selv en tilhænger af. Mange mener, at en Store-Bæltsbro også vil bidrage til en decentralisering.

Inden man tager endelig stilling til brospørgsmålet, ville det, forekommer det mig, være rimeligt, at man fik gjort sig klart, hvad det er man ønsker med hensyn til spørgsmålet koncentration eller decentralisation. Må man ikke have målsætningen

klar, inden man går videre? Det er muligt, at fortalere for decentralisering ikke gør sig klart, at forskellige beregninger og prognoser, f. eks. i zoneplanen 1962, går ud på, at det simpelt hen er en kendsgerning, at størsteparten af industrien hidtil har søgt at placere sig i forbindelse med byerne. Yderligere hævder denne betænkning, at de eksisterende byvækstmønstre ligger fast. På den anden side siges dog også, at de steder, hvor der undtagelsesvis har været placeret industri uden for byerne, har det bevirket bydannelse på det sted, hvor den placerede sig. Selv om det første er det almindeligste, er det andet altså dog ikke udelukket. Spørgsmålet er så, hvad der er det mest ønskelige.

Ved en afgørelse om det ønskelige i koncentration eller decentralisation må de økonomiske konsekvenser for landet som helhed spille en afgørende rolle. Men foruden det økonomiske synspunkt er der efter min mening et andet synspunkt, som også burde tages med, men hvis vægt det nok er vanskeligt at finde en objektiv vurdering af. Det er simpelt hen spørgsmålet om, hvor folk trives bedst, de rent menneskelige hensyn. Trivsel på arbejdspladsen, trivslen på det sted, hvor man bor, og gode opvækstbetingelser for børnene er dog også af stor betydning for et lands befolkning. Det er muligt, det er en solstrålefortælling, men jeg har hørt om et industriforetagende, der lagde en filial ud i provinsen. Til stor forbavselse var arbejdspræstationerne betydeligt bedre i den nye filial end i den københavnske afdeling. Forklaringen skulle være, at arbejderne trivedes bedre dér og derfor arbejdede bedre, og på den måde fik trivslen altså også en økonomisk virkning.

Regeringen har oprettet et særligt organ vedrørende landsplanlægning. Som motiveering nævnes behovet for fastere retningslinjer og desuden den betydning, det vil have at få klarlagt, i hvilket omfang der bør tilstræbes en øget spredning af erhvervsudviklingen ud over landet. På Herningmødet om de jyske motorveje var der stor interesse for at få dette spørgsmål klargjort. Mange radikale har den opfattelse, at decentralisering er at foretrække fremfor yderligere vækst i Københavnsområdet. Når man derfor skal tage stilling til en nordlig eller sydlig placering af en Øresundsbro,